

6. Карчева Г. Т. Сучасні підходи до управління ризиком ліквідності банків / Г. Т. Карчева, С. В. Запорожець, В. Ю. Чібісова // Глобальні та національні проблеми економіки. – 2015. – № 7 (Вересень). – С. 691–696.

7. Теорія і практика грошового обігу та банківської справи в умовах глобальної фінансової нестабільності: монографія/ О.В. Дзюблюк, В.В. Корнеєв, В.І. Міщенко та ін.; за ред. д.е.н., проф. О.В. Дзюблюка. – Тернопіль: ФОП Осадца Ю.В., 2017. – 298 с.

Ілона ШИКЕРИНЕЦЬ
факультет банківського бізнесу
Тернопільський національний економічний університет
Науковий керівник:
к.е.н., доцент Балянт Г. Р.

ПРОБЛЕМИ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ БАНКІВ В УКРАЇНІ

При функціонуванні ринкової форми господарювання роль банків у суспільстві визначається їх спроможністю залучати тимчасово вільні кошти та рівнем прибутковості акумульованих ресурсів. Тому інвестиційна політика банківських установ повинна включати комплекс заходів щодо формування та ефективного використання портфелю цінних паперів. Діяльність банку на фондовому ринку можна розділити на чотири види, які відображають різну мету при проведенні операцій з цінними паперами:

- емісія цінних паперів (пасивні операції);
- інвестування в цінні папери (активні операції);
- діяльність банків як професійних учасників ринку цінних паперів (посередницькі операції);
- обслуговування фондового ринку шляхом здійснення розрахунково-касових та інших банківських операцій [4].

При здійсненні аналізу структури сучасної системи комерційних банків варто звернути увагу на сучасні вимоги щодо відображення вкладень у цінні папери у фінансовій звітності банків. Згідно із законодавством України, виділяють такі типи портфелів цінних паперів:

- торгові цінні папери;
- цінні папери в портфелі банку на продаж;
- цінні папери в портфелі банку до погашення;
- інвестиції в асоційовані та дочірні компанії [3].

За підсумком 2017 р. портфель цінних паперів БСУ збільшився на 28,14% і станом на 01.01.2018р. відповідав 425,79 млрд. грн [2].

Динамічний стан зовнішнього та внутрішнього ринкових середовищ вимагає від банківських установ комплексних підходів до організації інвестиційно-орієнтованої діяльності на фондовому ринку, а саме: стратегічних напрямів реалізації інвестиційної діяльності банків на ринку з урахуванням фінансового забезпечення, визначення та впровадження адекватного комплексу заходів щодо зниження фінансових ризиків.

Тому доцільним буде визначити основні характерні риси інвестиційно-орієнтованих банків. Вони відображені у наступних пунктах:

- сучасна універсальна кредитна установа займається широким спектром допустимих видів діяльності на фондовому та фінансовому ринках;
- ключовим напрямом залучення фінансування є ефективна організація операцій з цінними паперами;
- банк, будучи самостійною, ліквідною та кредитною установою оперує, передусім, на оптових фінансових ринках;
- пріоритетним для банківських установ є середньострокові та довгострокові вкладення;
- кредитно-інвестиційний портфель банку в основному орієнтований на недержавні цінні папери;
- при проведенні операцій з цінними паперами банківська установа вває модіє з усіма учасниками фондового ринку для отримання варіанту з найбільшим рівнем рентабельності;
- банки мають виключне право здійснювати розрахунково-касові операції, що забезпечує їм доступ до позикових ресурсів у великих обсягах навіть у таких економічних умовах, при яких інші посередники ринку інвестування зіштовхуються з різким скороченням операцій.

Основними причинами уповільнення темпу інвестиційної діяльності банків є:

- неузгодженість термінів ресурсної бази та інвестиційних проектів (інвестування зазвичай здійснюється на довгостроковий період, тоді як значна частина пасивів банків складається із короткострокових ресурсів);
- низький рівень платоспроможності позичальників (підприємства не завжди в змозі надати достатні гарантії щодо повернення отриманих кредитів);
- високий рівень ризикованості інвестиційної діяльності (нестабільне становище економіки знижує рівень прогнозування результатів реалізації інвестиційних проектів суб'єктами господарювання та, відповідно, рівень прибутковості інвестованих ресурсів);
- високі процентні ставки за кредитами (ризикованість інвестиційних кредитів є однією з причин, що стимулює банки підвищувати ставки для забезпечення дохідності операцій);
- відсутність дієвих стимулів банківського інвестиційного кредитування державою;
- високий рівень витрат перед інвестиційною фазою, видатків на оцінку проекту, організацію кредитування, нагляд тощо [1, с. 20].

Отже, за результатами проведеного дослідження можна сформулювати такі висновки щодо шляхів подолання причин низької ефективності інвестиційної діяльності банківських установ:

- 1) потрібно визначити та реалізувати ефективні заходи стосовно активізації фінансування інвестиційних проектів банківськими установами;
- 2) на державному рівні повинна бути сформована цільова структурна модель банківської системи України, яка б передбачала виділення сегмента інвестиційних банків;
- 3) доцільно визначити можливість реалізації запропонованих заходів щодо підвищення ефективності діяльності банківських установ на інвестиційному ринку, а також розглянути напрямки вирішення існуючих проблем, які стримують активізацію діяльності банків у напрямку акумулювання довгострокових фінансових ресурсів та їх ефективного перерозподілу до підприємств реального сектору економіки.

Пріоритети економічної політики в Україні повинні передбачати перегляд існуючої системи регулювання банківського сектора, зміну форм і методів впливу на банківську сферу при врахуванні задач реалізації інвестиційних функцій банків в економіці. Така банківська система повинна відповідати вимогам високої надійності, інвестиційної спрямованості, керованості, гарантувати необхідний рівень пропозиції кредитних ресурсів за доступними для виробничої сфери відсотками [1, с. 24].

Література:

1. Балянт Г.Р. Кредитування інвестиційних проєктів в умовах становлення та розвитку ринкових відносин /Автореферат дисертації на здобуття наукового ступеня кандидата економічних наук. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://dspace.tneu.edu.ua/bitstream/316497/1952/1/автореферат.pdf>

2. Дані фінансової звітності банків України за даними сайту Національного банку України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://bank.gov.ua/control/uk/publish/category?cat_id=74208.

3. Закон України «Про цінні папери та фондовий ринок»: Закон України: [прийнятий Верховною Радою 23.02.2006№ 3480-IV: за станом на 06.11.2014] [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/3480-15>.

4. Стечишин Т. Б. Роль банківських установ України в інвестиційній діяльності держави // Світ фінансів. – 2008. – №2(15) травень. - С. 51-59.

Юлія ШУКАЛОВИЧ

студентка факультету фінансів

Тернопільський національний економічний університет

Науковий керівник:

к.е.н., доцент кафедри банківської справи Сороківська З.К.

ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ

Банківська система України є однією з складових економічної системи держави. В сучасних умовах стан банківської системи відіграє важливу роль у розвитку національної економіки України, а в умовах глобалізації світових фінансових ринків призводить до реструктуризації банківських систем шляхом введення інноваційних технологій, збільшення операцій злиття банків, зростання концентрації їх капіталів, наданні банками нових послуг. Про ефективність функціонування країни в цілому свідчить стабільна банківська система, яка адекватно та ефективно виконує свої функції, а також забезпечує спроможність підтримувати рівновагу та відновлювати стан після зовнішніх потрясінь чи посилення диспропорцій, будь-яких відхилень від безпечних параметрів, спричинених кризовими явищами.

На сьогоднішній день велика увага приділяється банківській системі, оскільки за допомогою банків здійснюється інвестування в економіку країни фінансових ресурсів. Щоб впевнено почуватися на вітчизняному та світовому ринках і створити ефективну ринкову економіку в Україні необхідна наявність успішно функціонуючого банківського сектору. Забезпечення стабільності банківської системи – це першочергове завдання, яке необхідно вирішити на шляху інтеграції України до європейського економічного простору. Визначення терміну банківська система можна трактувати, як сукупність різних банківських установ, що являють